

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра гістології та медичної біології

Силабус
обов'язкового освітнього компонента
Безпека життєдіяльності та охорона праці

рівень вищої освіти	бакалавр
спеціальність	106 Географія
освітньо-професійна програма	Географія

Силабус обов'язкового освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, освітньо-професійної програми Географія.

Розробник: Костелова Ольга Василівна – кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри гістології та медичної біології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Міщенко О. В.

Силабус обов'язкового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри гістології та медичної біології

протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ярослав СТЕПАНЮК

© Костелова О. В., 2023 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	10 Природничі науки 106 Географія	Нормативна. Цикл загальної підготовки.
		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
Кількість годин / кредитів 90 / 3	Географія	Лекції – 18 год
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Практичні (семінарські) – 18 год
		Самостійна робота – 48 год
		Консультації – 6 год
Мова навчання		Форма контролю: залік українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ

[Костелова Ольга Василівна](#)

Науковий ступінь

кандидат біологічних наук

Посада:

старший викладач кафедри гістології та медичної біології

Комунікація зі

тел.: +38 096 262 33 69

студентами:

e-mail: Kostielova.Olha@vnu.edu.ua

Посилання на

електронний курс:

Moodle:

<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2366>

(кодове число: 103106)

Консультації:

графік консультацій розміщений на дошці оголошень кафедри (ауд. 710)

Розклад занять

розміщено на сайті:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1. Анотація

В ОК курсі «Безпека життєдіяльності та охорона праці» викладено матеріал, який дозволяє здобувачу освіти вирішувати завдання з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків, а також передбачає вивчення загальних питань охорони праці.

«Безпека життєдіяльності та охорона праці» дозволить у майбутньому адекватно оцінити умови праці та попередити негативні наслідки на здоров'я.

2. Пререквізити та постреквізити.

Пререквізити: біологія, географія, основи медичних знань.

Постреквізити: вміння реагувати в умовах надзвичайних ситуацій, оцінка умов праці, попередження негативних наслідків на здоров'я людини.

3. Мета і завдання освітнього компоненту.

Мета: сформуванню уявлення про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, їхні властивості, вплив на життя і здоров'я людини, а також про способи попередження і ліквідації небезпек; сформуванню розуміння щодо оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання освітнього компоненту:

- знати основні принципи безпечної життєдіяльності людини;
- вміти ідентифікувати небезпеки техногенного походження у повсякденних умовах та надзвичайних ситуацій, а також прогнозувати їх наслідки;
- вміти розробляти заходи захисту навколишнього середовища від негативних впливів надзвичайних ситуацій;
- опанувати знання, вміння та навички для вирішення професійних завдань з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях;
- сформуванню мотивацію щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику;
- навчити принципів гармонійного розвитку людини та сталого розвитку людства.

4. Компетентності:

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати автономно.

ЗК10. Навички здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетенції:

ФК1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів.

ФК3. 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.

ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проєктах.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

ПН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

ПН10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПН11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 3

№	Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр. роб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* / Бали (100 балів)
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності людини							
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Правові основи охорони праці	4	2		2		
2.	Характеристика жттедіяльності людини у системі_Людина-Середовище існування.	5	2		3		
3.	Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації соціально-політичного і воєнного характеру.	5	2		3		
4.	Надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру.	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5
5.	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5
6.	Небезпека в інформаційній сфері. Комп'ютер і здоров'я людини.	4	2		2		
7.	Ергономічні проблеми безпеки життєдіяльності	8	2	2	2	2	УВ / 5 або ТТ / 5
	Узагальнення знань за ЗМ № 1						КТ / 20
	Всього за ЗМ № 1	42	10	6	24	2	35
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці							
8.	Колективний та трудовий договір, контракт. Договір про співпрацю.	6	2	2	2		УВ / 5 або ТТ / 5
9.	Навчання з питань охорони праці. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.	6	2	2	2		УВ / 5 або ТТ / 5
10.	Гігієна праці та виробнича санітарія.	10		2	6	2	УВ / 5 або ТТ / 5
11.	Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5

	виробничого процесу.						
12.	Основи пожежної безпеки та електробезпеки.	8	2	2	4		УВ / 5 або ТТ / 5
13.	Перша доклінічна допомога при захворюваннях, травмах та в умовах надзвичайних ситуацій.	10	2	2	4	2	УВ / 5 або ТТ / 5
	Узагальнення знань за ЗМ № 2						КТ / 20
	Всього за ЗМ № 2	48	8	12	24	4	50
Доповідь та презентація							УВ+П / 15
Всього годин / Балів		90	18	18	48	6	100**

Форма контролю * : УВ – усна відповідь; ТТ – тематичне тестування; КТ – контрольне тестування.

100** : семестрова оцінка обчислюється згідно з [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#)

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти передбачає підготовку до практичних занять, теоретичне вивчення питань, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий у табл. 4). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру практичних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на практичних заняттях під час вивчення відповідних тем.

Таблиця 4

№	Назва теми практичної роботи	Кількість годин	Питання для опрацювання
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Правові основи охорони праці.	2	1. Становлення «БЖД» та «Охорони праці» як самостійних дисциплін.
2.	Характеристика жттедіяльності людини у системі Людина-Середовище існування.	3	1. Основні системи у сфері БЖД.
3.	Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації соціально-політичного і воєнного характеру.	3	1. Характеристика найбільш поширених соціально-політичних надзвичайних ситуацій на сьогодні.
4.	Надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру.	6	1. Різновиди надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
5.	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	6	1. Поняття ЗІЗ.
6.	Небезпека в інформаційній	2	1. Фізичні вправи для

	сфері. Комп'ютер і здоров'я людини.		попередження захворювань опорно-рухового апарату.
7.	Ергономічні проблеми безпеки життєдіяльності.	2	1. Розвиток ергономіки як науки.
8.	Колективний та трудовий договір, контракт. Договір про співпрацю.	2	1. Характеристики договорів про співпрацю у галузі знань 10 Природничі науки.
9.	Навчання з питань охорони праці. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.	2	1. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
10.	Гігієна праці та виробнича санітарія.	6	1. Поняття санітарних зон для підприємств.
11.	Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого процесу.	6	1. Права працівників на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними умовами праці.
12.	Основи пожежної безпеки та електробезпеки.	4	1. Евакуація людей у разі пожежі. 2. Пожежна сигналізація.
13.	Перша доклінічна допомога при захворюваннях, травмах та в умовах надзвичайних ситуацій.	4	1. Медична аптечка. 2. Перша доклінічна допомога при утопленні. 3. Перша доклінічна допомога при утопленні.
Всього			48

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Курс передбачає постійну роботу здобувачів освіти в колективі. Середовище під час проведення практичних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії.

Здобувачі освіти повинні не спізнюватися на заняття. Перед початком заняття здобувачі освіти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до практичних робіт згідно з переліком рекомендованої літератури. До початку вивчення необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Teams та Moodle для проходження тестування, ознайомлення з матеріалами ОК та відеозв'язку. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату.

Відвідування практичних занять є обов'язковим.

Оцінювання здійснюється відповідно до [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі усних відповідей під час семінару, тематичного тестування, контрольного тестування та однієї доповіді.

За практичну роботу (семінар або тематичне тестування) студент отримує оцінку. Здобувач освіти, який усно відповідав під час семінару, а також пройшов тематичне тестування, отримує ту оцінку з двох, яка вища.

Розподіл максимальних балів наведено в таблиці 3. Максимальна кількість балів за поточний контроль становить 100 балів.

У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання практичних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенту необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. Необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і студент мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі студенти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Здобувач освіти повністю відпрацьовує тему практичного заняття, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

VI Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

VII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання знань студентів з дисципліни, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Яким Р. С. [Безпека життєдіяльності людини](#). Львів: Бескид Біт, 2005. 304 с.
2. [Безпека життєдіяльності](#) / О. І. Запорожець та ін. К. : Центр учбової літератури, 2013. 448 с.
3. Толлок А. О. Крюковська О. А. [Безпека життєдіяльності](#). Дніпродзержинськ, 2011. 215 с.
4. Бедрій Я. І. [Безпека життєдіяльності](#). К.: Кондор, 2009. 286 с.

Додаткова:

1. Арламов О. Ю. [Безпека життєдіяльності та цивільний захист. Конспект лекцій](#). К., 2018. 93 с.
2. Забезпечення електротехнічної та пожежної безпеки у системі охорони праці: website.
URL: https://www.lnu.edu.ua/life-safety/wp-content/uploads/2018/10/OP-2018_Part-6.pdf